

- Tullius.** buebant. Eos secutus Marcus Tullius in sexto libro de republica: Hominibus, inquit, animus datus est ex illis sempiternis ignibus, quæ sydera, & stellæ vocatis, quæ globosæ & rotundæ diuinis animatæ mentibus circulos suos orbisque consuecunt celeritate mirabili. Platonius Philo Iudæus in libro de somniis, & in libro de officio sex dierum, stellæ ait esse rationis participes & diuinas. Non solum Platonici, sed etiam Peripatetici ad ipsum fatentur. Nam eorum princeps Aristoteles libro secundo de cælo loquens de astris: Oportet, inquit, ipsa viuentia esse existimare, atque actionem habere. Idem etiam ait septimo & octauo naturalium. In eadem sententia est Theophrastus in libro de cælo, & Ptolemæus, qui apertè asserit cœlestia corpora viuere, & animata esse: & Alexander Aphrodisæus in Commentariis in duodecimum librum primæ philosophiæ. Eandem sententiam secuti sunt Auicena, Algazel, Zaelæ, Albumasar, Hali, Aratus, Manilius. Qui omnes irrident eos, qui cœlestibus globis denegant vitam. Athenienses auctore beato Augustino libro octauo de Ciuitate Dei damnarunt Anaxagoram philosophum insignem, quod solè negaret esse Deum, aut aliquid animatū. Præculum magnum esse putabant, & inexpugnabile scælus, non asserere esse solem animæ intellectualis participem. Sed quid mirum, cum nonnulli ex Christianis magni nominis auctores dicant corpora cœlestia esse animata, inter quos est Origenes, cuius opinionem videtur se qui diuus Hieronymus explanans illud Ecclesiasticis; Lustrans vniuersa per circuitum pergit spiritus. Diuus Augustinus in secundo in Genesim ad litteram, & in Enchiridion quæstionem hanc sub dubitatione relinquit, neutram partem asserens: distrahebatur enim in deliberando animus asserens ancipitem curam cogitandi. At magnus Basilius homilia tertia de officio sex dierum asseueranter asserit cœlestia corpora non esse animata. Id quod cum eo constanter asserit doctus Damascenus libro 2. de fide ortho-
- doxa. Eos sequitur diuus Thomas prima parte, quæstione 70. articulo 3. Nicolaus Thom. de Lyra in caput 10. Ieremiæ: Augusti- Lyra. nus Eugubinus in Psalmum decimum- Eugub. octauum. Sixtus Senensis libro octauo Bibliothecæ sanctæ cum infinitis aliis excellentibus scriptoribus, qui cœlos non esse animatos omni asseueratione testantur. Nec credendum est diuum Hieronymum aliter sentire: nam si verba eius in Ecclesiasticam attentè, ac diligenter perspexeris, videbis eum non dicere esse cœlos anima præditos: immo secus credere, & quippiam longè diuersum voluisse significare. Nam in epistola ad Autit inter Hieron. errores quos in libris Periarchon Origenis cauere admonet, asseritione de stellis anima rationis compote præditis enumerat. Et c. 45. in Esaiam eos irridet, qui animam tribuunt syderibus. Et diuus August. August. planè asseuerat nõ posse esse animam viuam in corpore sensus experte, vt videre licet in libro quæstionum in Exodū, cuius verba sunt in sacros canones relata. 32. q. 2. Quod verò non formatū. Atqui apertū perspicuumque est cœlos sensum non habere. Quare ex ipsius Augustini sententia concludimus, non esse illos anima præditos rationis particeps. Ac tamen diuus Thom. Thomas in 2. contra gentiles cap. 7. velit cœlum ex Aristotelis opinione esse animatum, non tamen in illa fuit sententia, vt constat ex iis, quæ prima summæ theologiæ parte asseruit quæstio. 70. Sed contra gentiles attulit Aristotelis opinionem, in partibus verò suam propriam. Mouetur quidem cœli ab intelligentiis, quas quidam mentes cœlestes, quidam formas, quidam angelos, quidam spiritus vocant. Hi spiritus coniunguntur cum cœlis, quibus assunt, sed non tanquam formæ informantes, vt ita dicam, sed vt mouentia mobilibus. Quare non est dicendum globos cœlestes esse animatos, sed animæ expertes. Ratio aut quæ asserunt nonnulli ad probandum cœlos esse animatos, quoniam hoc Danielis loco ad Dei laudes inuitantur, ridicula est: quia in eodem cantico ad id et inuitantur imber, ros, ignis, ætus, gelu, frigus, mōtes, colles, & alia huiusmodi sine